

Հետազոտական աշխատանք

<p>Կազմակերպության տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անվանում, հասցե • Տնօրեն • Էլ.հասցե • Հեռախոս 	<p>«Մասնակցային դարոց» կրթական հիմնադրամ Վահրամ Սողոմոնյան masnakcayindproc@gmail.com +37493581908</p>
<p>Հետազոտության թեմա/վերնագիր</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հետազոտության թեմա 	<p>Հուշարձանների դերը սովորողների մոտ որպես հանաչողական գիտելիքների զարգացման աղբյուր</p>
<p>Ուսուցչի տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անուն, ազգանուն, հայրանուն • Մասնագիտություն • Հեռախոս • Էլ. հասցե • Դասավանդվող առարկաներ • Դասարաններ 	<ul style="list-style-type: none"> • Նիգոյան Արմենուհի Սիմոնի • Ինֆնագործ ժողովրդական գործիչների նվազախմբի ղեկավար <ul style="list-style-type: none"> • 077428478 • armineharm1979@gmail.com <ul style="list-style-type: none"> • Երաժշտություն, ԱԵՊ • 1-ից 7-րդ դասարաններ

<p>Ուսումնական հաստատության տվյալներ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Անվանումը, հասցե • Հեռախոս • էլ. հասցե (տնօրենության) • Web կայքի հասցե 	<p>Երևանի թիվ179 հիմնական դպրոց (ՊՈԱԿ)</p> <p>Հայաստան, Երևան</p> <p>Օգանովի փող., 72 շենք</p> <p>(Մալաթիա-Սեբաստիա վարչ. շրջան)</p> <p>+374-10-729110</p> <p>ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ</p>
---	---

Բովանդակություն

Հետազոտական աշխատան	1
Տիտղոսաթերթ	1
Բովանդակություն	2
Ներածություն	3
Օգտագործված մեթոդներ	5
Հիմնական բովանդակություն	7
Հետազոտական ընթացք	9
Եզրակացություններ, առաջարկներ	20
Այլ տեղեկություններ	21
Օգտագործված ցանկ	23
Հավելվածներ	24

Ներածություն

<p>Նպատակը եւ հետազոտական հարցը</p>	<p>Սովորողների հոգևոր զարգացման և որպես պետական մտածողություն ունեցող ֆաղափացու ձևավորման գործում մեծ դեր ունի ազգային և այլ մշակույթներին ծանոթ լինելը: Դա կօգնի նրանց զարգացնել մշակութային կարողունակություններ՝ արժևորել հոգևոր և նյութական ժառանգությունը, զարգացնել սեփական մշակութային և գեղագիտական պատկերացումները, ձևավորել մշակութային գրագիտություն և հաշակ:</p> <p>Մշակույթը, լինելով մարդու պատմական զարգացման որոշակի մակարդակ, արտահայտում է մարդկանց գործունեության և կյանքի կազմակերպման ձևեր ու տիպեր:</p> <p>Մշակութային ժառանգություն մաս կազմող հուշարձանը երկրի, ժողովրդի ստեղծագործությունն է: Հստ տիպաբանական առանձնահատկությունների, հուշարձանները բաժանվում են չորս հիմնական խմբի. հնագիտական, պատմության, հարտարապետության և մոնումենտալ արվեստային: Հուշարձաններ են համարվում նաև պատմաբանաչողական և պատմագեղագիտական նշանակություն ունեցող գրչության նմուշները: Նեղ առումով հուշարձանը մարդկանց հիշատակը և իրադարձությունները հավերժացնող արվեստի ստեղծագործություն է (անկախ տիպից, հուշարձանի անհրաժեշտ հատկանիշը օրջապատող տարածությունը գեղարվեստորեն կազմակերպելն է:</p>
-------------------------------------	--

	<p>«Երաժշտություն» առարկան մեծ դեր ունի մեր մշակութային արժեքների՝ այդ թվում նաև նյութական ժառանգության իմացության գործում: Դրան նպաստում է նաև էֆսկուրսիաների կազմակերպումը դեպի պատմամշակութային կենտրոններ և վայրեր:</p> <p>Սովորողները տեսնում են մոնումենտալ արձաններ, ծանոթանում դրանց ստեղծման պատմությանը և գնահատում դրանց պահպանման ու խնամքի կարևորությունը:</p> <p>Երևան քաղաքը շատ հարուստ է այդպիսի մոնումենտալ հուշարձաններով և դա հեշտացնում է մեր առջև դրված խնդիրը՝ ինչպե՞ս է հուշարձանների առկայությունը նպաստում սովորողների հանաչողական գիտելիքների զարգացմանը:</p>
<p>Ո՞ր առանցքային կոմպետենցիային/կարողունակությանն է ուղղված նպատակի ուսումնասիրությունը</p>	<p>Սովորել սովորելու կարողունակություն, ինֆրահանաչման սոցիալական կարողունակություն:</p>
<p>Հետազոտության թիրախային խումբը և շրջանակը /հանակ, սեռային բաշխում/</p>	<p>Թիվ 179 հիմնական դպրոցի 8-րդ բ դասարան 29 սովորող 16 աղջիկ 13 տղա Ներկայացրեցին 16 աղջիկ</p>

<p>Օգտագործված հետազոտական մեթոդները, գործիքները (օրինակ՝ ֆանական հետազոտություն՝ հարցաթերթիկի միջոցով, որակական հետազոտություն՝ խորին հարցազրույցի միջոցով եւ այլն)</p>	<p>Օգտագործել ենք խնամակար մեթոդը, հետազոտական մեթոդներից, գործիքներից՝ ֆանական հետազոտություն, հարցաթերթիկի միջոցով:Որակական հետազոտություն՝ հարցազրույցի միջոցով:</p>
<p>Հետազոտության իրականացման ժամանակահատվածը</p>	<p>01.09.2023-25.09.2023թթ</p>

Հիմնական բովանդակություն

Գրականության ակնարկ

- Մեջբերումներ արդեն արված հետազոտություններից,
- Մեջբերումներ գրականությունից, տեղեկության վստահելի աղբյուրներից:

Պարտադիր է կատարել հղում աղբյուրին

Հայկական մեակույթի ակունքները գալիս են դեռևս հայկական ցեղային միությունների ու պետական կազմավորումների ժամանակներից: Դրանք մեզ ծանոթ են ոչ միայն պահպանված առասպելներից և կրոնական հավատալիքներից, այլև պեղումների նյութերից: Մեակույթի նյութերն են լեզուն, գրականությունը, հարտաբապետությունը, ֆանդակագործությունը, նկարչությունը, երաժշտարվեստն ու պարարվեստը, քարտեզն ու կինոն և այլն: Պատմական հանգամանքների բերումով հայկական մեակույթը ձևավորվել ու զարգացել է ոչ միայն բուն Հայաստանում, այլև Սփյուռքում:

Հայաստանում մինչև օրս մնացել են մեակույթային ուղորտներ, գործիչներ ու օջախներ, որոնք պահպանում ու տարածում են, ինչպես տեղի, այնպես էլ օտարազգի մեակույթի ավանդույթները, թե մեր, այնպես էլ արտերկրում:

Ապրիլի 18-ը Հուշարձանների պահպանության միջազգային օրն է, որը 1983 թվականից նշվում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի առաջարկությամբ: Նպատակն է գործունեության տարբեր ձևերով հանրահոջակել հուշարձանների պահպանության կարևորությունը և նպաստել այդ հսկայական ժառանգության պահպանության իրականացմանը: Հայաստանում այս օրը նշվում է 1993 թվականից:

XIX դարի վերջին – XX դարի սկզբին ի հայտ են եկել հայ ակադեմիկոս գրողներին և հասարակական

գործիչներին նվիրված հուշարձաններ (Ռափայել Պատկանյանի, 1901, և Միխայել Նալբանդյանի, 1902, հուշարձանները Նոր Նախիջևանի Սուրբ Խաչ վանքի բակում, Խաչատուր Աբովյանի հուշարձանը Երևանում, 1913, բացվել է 1933-ին, երեքն էլ՝ բրոնզե արձաններ են, հեղինակն՝ էլ Ա.

Տեր-Մարության):

Հայաստանում 25 հազարից ավելի

պատմամշակութային հուշարձաններ կան, որոնց թիվն ավելանում է տարեցատարի՝ շնորհիվ ամենամյա տարբեր հնագիտական պեղումների և ուսումնասիրությունների:

1. <https://asue.am/amberd/publications/t/hree/colors/of/armenian/monuments>

2,

<https://komitasmuseum.am/about-komitas/%d5%a3%d5%b8%d6%80%d5%ae%d5%b8%d6%82%d5%b6%d5%a5%d5%b8%d6%82%d5%a9%d5%b5%d5%a1%d5%b6-%d5%b8%d5%ac%d5%b8%d6%80%d5%bf%d5%b6%d5%a5%d6%80/>

Հուշարձանները մշակութային այն կոթողներն են, որոնք նոր շունչ ու կենդանություն են հաղորդում ֆաղափին:

Արա Սարգսյան, Երվանդ Քոչար, Արա Հարությունյան, Ղուկաս Չուբարյան, Ֆերնանդո Բոտերո. ահա աշխարհահռչակ ֆանդակագործների ոչ լրիվ անվանացանկը, ովքեր ֆանդակագործության անխոս, սակայն միանգամայն արտահայտիչ լեզվով ստեղծել են

	<p>Երևանը գեղեցկացնող անմահ գործեր: Գործեր, որոնք հազարավոր անտեսանելի թելերով կապված են պատմությանը, ժողովրդի հոգուն, ավանդույթներին:</p>
<p>Հետազոտության ընթացքը</p>	<p>Սովորողները բաժանվել են հեռակետային խմբերի: Խմբի յուրաքանչյուր անդամ դառնում է որևէ ենթաթեմայի փորձագետ: Փորձագետները ուսումնասիրում են իրենց ենթաթեման, հավաքում են տեղեկատվություններ: Դասի ընթացքում օգտագործեցի «Խեմակար» մեթոդը: Սովորողները բաժանվեց 3 ուսումնական խմբերի, որոնք ընտրեցին իրենց համապատասխան թեման: Նրանց բացատրվեց աշխատանքի նպատակը և գնահատման չափանիշը: Դասի նյութը բաժանվեց 3 մասի:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Հովհաննես Թումանյանի, որպես բանաստեղծ, հասարակական գործիչ: 2. Կոմիտասի, որպես բանահավաք, կոմպոզիտոր, կատարող և մանկավարժ: 3. Ավետիք Իսահակյանի, որպես գրող, բանաստեղծ, հասարակական գործիչ: <p>Երեւ խմբերից յուրաքանչյուրը կազմեցին փորձագիտական խմբեր:</p> <p>Նյութերը ներկայացրեցին էլեկտրոնային դասասենյակում: Երեւ խմբերն էլ ունին իրենց պատաստները:</p> <p>1 ա) Թումանյան բանաստեղծ:</p>

«... Թումանյանի պոեզիան Հայաստանն ինքն է՝
հնադարյան և նոր, հարուստն առած և
բանաստեղծությամբ արտահայտված՝ մեծ վարպետի
ձեռքով»,- այսպես է բնութագրել Հովհաննես
Թումանյանին ուս պոետ, արձակագիր, դրամատուրգ,
գրականագետ Վալերի Բյուսովը:

Ամենայն հայոց մեծ բանաստեղծ Թումանյանի
բանաստեղծությունները միշտ էլ ամենասիրելի և
ամենահարգատն են:Նրա բանաստեղծությունների մեջ
զգացվում է իր հոգին, իր տխրությունը, իր ուրախությունը
, բարկությունը և այլ էմոցիաները: Նրա
բանաստեղծությունները քեզ քաշում և տանում են մի
ուրիշ աշխարհ՝ Թումանյանի աշխարհ ,որտեղ ամենինչ
ուրիշ է: Յուրաքանչյուր բանաստեղծություն իր
պատմությունով , էմոցիաներով և ներբնչումով է
գրված:Նրանք իրարից տարբերվում են, կարծես տարբեր
մարդիկ են գրել:Նրա բանաստեղծությունները որիս են,
կարծես ամեն բանաստեղծություն գրելիս նա իր սրտի
խորքում գտնվող էմոցիաները հավաքում էր թանաֆի մեջ,
և գրում էր նրանով թղթի վրա...

բ) 20-րդ դարի սկզբին Թումանյանը հայտնի է դառնում
նաև որպես հասարակական գործիչ: 1905-1906
թվականներին հաշտարարի դեր է կատարել ցարական
կառավարության հրահրած հայ-թաթարական կռիվների
ժամանակ, որի պատճառով 2 անգամ ձերբակալվել է:
1918 թվականին հայ-վրացական պատերազմի ժամանակ
խստագույնս ֆննադատել է 2 հավատակից ժողովուրդների
թեմանությունը հրահրողներին:

Թումանյանին մշտապես մտածողել և հուզել է հայ ժողովրդի հակատագիրը, Հայոց ցեղասպանության հետևանքով Արևմտյան Հայաստանից տեղահանված հայության վիճակը: 1916 թվականին 2 անգամ եղել է ազատագրված վայրերում. հասել է մինչև Վան, օգնել հայ գաղթականներին, հատկապես Էջմիածնում հավաքված որբ երեխաներին: 1914 թվականին Թումանյանը միանում է Պատերազմից վնասվածներին օգնող կոմիտե - ին, որ հետագայում օգնեց մագապուրծ եղած հայ գաղթականներին Էջմիածնում հաստատվել:

1900-ական թվականներին Թումանյանի երկերի նոր բովանդակությունը որոշակիորեն պայմանավորված էր նոր գրական - քննարկական խմբավորմամբ, որը կրում էր «Վերնատուն» անվանումը: «Վերնատուն» գրական խմբակը մեծ դեր ունեցավ ինչպես հայ գրասնության, այնպես էլ 20-րդ դարի սկզբի հայ մշակույթի պատմության մեջ: «Վերնատուն» մասին հուշեր են գրել Ավետիս Իսահակյանը, Դերենիկ Դեմիրճյանը, Լևոն Շանթը, Լեոն և այլք:

Թումանյանի ստեղծագործությունները ժողովրդականացել են, լույս են տեսել տարբեր նկարիչների պատկերազարդումներով, վերածվել երգերի: Նրա գործերի հիման վրա Արմեն Տիգրանյանը գրել է «Անուշ» (ըստ համանուն պոեմի), Ալեքսանդր Սպենդիարյանը՝ «Ալմաստ» (ըստ «Թմկաբերդի առումը» պոեմի) օպերաները, նկարահանվել են բազմաթիվ մուլտիպլիկացիոն («Ձախորդ Փանոսը», «Սուտլիկ որսկանը» և այլն) ու գեղարվեստական («Անուշ»,

«Գիւրբը», «Տերն ու ծառան», «Զախ-Զախ
թագավորը») ֆիլմեր:

«...Հովհաննէս Թումանյանի գրեթէ բոլոր գրվածքները
կարելի է այս կամ այն ձևով երաժշտության վերածել,
այնքան տրամադրող ու հնչուն են դրանք; Մեր
բանաստեղծներից և ո՛չ մեկը այնքան չի օգտագործվել
կոմպոզիտորների կողմից, որքան Հովհաննէս
Թումանյանը», - գրել է կոմպոզիտոր Արմեն
Տիգրանյանը:

Հովհաննէս Թումանյանի հուշարձանը գտնվում է
Երևանի Ազատության հրապարակում, Ալեքսանդր
Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի պետական
թատրոնի շենքի առջև, տեղադրվել է 1957 թվականին, ի
պատիվ «Ամաստ» օպերայի, որպէս գրական տեսաի
հեղինակ: Ընդգրկված է Երևանի Կենտրոն վարչական
օրջանի պատմության և մշակույթի անշարժ
հուշարձանների ցանկում:

Հեղինակներ են՝

հարտարապետ՝ Գրիգոր Աղաբաբյան և

քանդակագործ՝ Արա Սարգսյան:

Հուշարձանը կառուցված է բրնձից, Բջնիի բաց
վարդագույն գրանիտից, բարձրությունը պատվանդանով
8,5 մետր է:

2.ա) Կոմիտաս բանահավաք:

«Հայ ժողովուրդը կոմիտասյան երգին մեջ գտավ,
հանաչեց իր հոգին, իր հոգեկան ինքնությունը: Կոմիտաս
վարդապետը սկիզբ է, որ վախճան չունի: Նա պիտի

ապրի հայ ժողովրդով, հայ ժողովուրդը պիտի ապրի նրանով,ինչպես այսօր,այնպես էլ հավիտյան», –ասել է Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Վազգեն Առաջինը:

Կոմիտաս վարդապետն ավանդական երաժշտության հավաճումը, դասակարգումը և ուսումնասիրությունը գիտական հիմքերի վրա դրեց: Նա աշխարհում առաջին երաժշտական ֆուկլորագետներից է: Ողջ գիտակցական կյանքի ընթացքում նա պարբերաբար մեկնել է տարբեր բնակավայրեր՝ հավաքելով ավանդական երաժշտության նմուշներ: Նախապատվությունը տալիս էր խուլ գյուղերում գրաված երգերին, քանի որ այնտեղ օտար ազդեցությունները քիչ են, և երգը պահպանվում է իր անդարտ վիճակում: Այս աշխատանքը շատ դժվար էր, քանի որ գյուղացիները հրաժարվում էին երգել երգի իրական միջավայրից դուրս, պարզապես գրանցելու համար: Ըստ Կոմիտասի. «Շատ դժվարությամբ կամ ամենեւին չեն երգում, նոյնիսկ ծաղր են անում, եթե մի ոչ գյուղացի խնդրէ, որ, օրինակ, մի շինականի երգ ասեն, երբ գործի չեն, այն էլ՝ տանը: Ժողովուրդն արուեստական երգեցողութիւն ասած բանը չը գիտէ: Իւրաքանչիւր երգ իր տեղում, իր ժամանակին է ստեղծում կամ սովորում: Ոչ մի գիւղացի, տանը նստած, կալի երգ չի ասի. որովհետեւ կալ երգն ստեղծելու եւ ասելու տեղն է կալը» («Հայ գեղջուկ երաժշտութիւն», Ուսումնասիրութիւններ և յօդուածներ, Գիրք Ա, էջ 377):

Հաղթահարելով դժվարությունները՝ Կոմիտասին հաջողվել է գրառել և այդպիսով մոռացումից փրկել հայ ավանդական երաժշտության հազարավոր նմուշներ: Այդ րվում են հայ հոգևոր ու ժողովրդական երաժշտության

այնպիսի գլոխգործոցներ, ինչպիսիք են «Մոկաց Միրզա» վիպերգը, «Սասնա ծռեր» էպոսի երգվող հատվածները, «Կոռնկը» և այլ պանդխտության երգեր, «Հովա գութաներգը» և աշխատանքային այլ երգեր, «Տիրամայրն» խաչեղևության ողբը, Գրիգոր Նարեկացու տաղերը և այլն:

բ) Կոմիտաս կոմպոզիտոր:

Կոմիտասը հայ ազգային կոմպոզիտորական դպրոցի հիմնադիրն է: Հիմնվելով արևմտաեվրոպական երաժշտության զարգացման վորձի ու հայ կոմպոզիտորական դպրոցի ձեռքբերումների վրա և հետազոտելով հայ ավանդական երաժշտության առանձնահատկությունները՝ նա ստեղծեց կոմպոզիտորական ուրույն ոճ, որը համաշխարհային երաժշտության պատմության մաստաբով ինֆնատիպ է և չկրկնվող:

Կոմիտասի ստեղծագործական ժառանգությունն ընդգրկում է հայկական ժողովրդական ու հոգևոր երգերի մշակումներ և ժողովրդական սկզբնաղբյուրից անկախ (հեղինակային) գործեր: Մշակումները նույնպես ընդունված է համարել ստեղծագործություններ՝ նկատի ունենալով կոմպոզիտորական ինֆնատիպ մոտեցումը: Կոմիտասը գրել է հիմնականում հետևյալ ժանրերում.

ա) Մեներգեր դաշնամուրի նվագակցությամբ:

բ) Խմբերգեր:

գ) Դաշնամուրային գործեր:

դ) Օպերային նախագծեր:

ե) Անսամբլային և նվագախմբային գործեր:

գ) Կոմիտաս կատարող

Կոմիտասը եղել է երգիչ և խմբավար: Նրա թե՛ մենակատարային, թե՛ որպես երգչախմբի ղեկավար կատարումները լայն արձագանք են ունեցել ունկնդիրների շրջանում: Բազմաթիվ վկայություններ կան, որ նա հրաշալի ձայն է ունեցել և անգամ իր երգեցողությանը ողջ լսարանին «ստիպել» արտասվել: Պահպանվել են 1912 թ.-ին Փարիզում իրականացված՝ Կոմիտասի երգեցողության ձայնագրություններ:

դ) Կոմիտաս մանկավարժ:

Կոմիտասը դասավանդել է Գևորգյան հեմարանում, ապա նաև մասնավոր դասեր է վարել Կոստանդնուպոլսում: Կոմիտասը ցանկություն ուներ Կոստանդնուպոլսում երաժշտանոց հիմնել: Ցավոք, նա նպատակը չհասցրեց իրականացնել, սակայն նա հասցրեց կրթել երիտասարդ, շնորհալի սերունդ, որոնցից ոմանք հայ երաժշտության բնագավառում կարևոր դեր խաղացին: Կոմիտասի աշակերտներից Բարսեղ Կանաչյանը դարձավ կոմպոզիտոր, Վարդան Սարգսյանը եղավ նրա ստեղծագործությունների տարածողը, Միհրան Թումանյանը շարունակեց զբաղվել բանահավաքչությամբ:

Կոմիտասի հուշարձան, գտնվում է Երևանի կենտրոնում՝ Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի առջևի պուրակում, տեղադրվել է 1988 թվականին: Ընդգրկված է Երևանի Կենտրոն վարչական շրջանի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների ցանկում:

Հեղինակներն են՝ Բանդակագործ՝ Արա

Հարությունյանը, իսկ

Ճարտարապետն է՝ Ֆենիս Դարբինյանը:

Հուշարձանը կառուցված է բրնձից ու գրանիտից, բարձրությունը 3 մետր է:

ա) Ավետիք Բասիակյան գրող

Քո երգերն իրենց ինքնուրույն ու պատկերավոր գեղեցկությամբ անգուգական տեղ են բռնում: Վ.Տերյան

Ավետիք Բասիակյանը գործունեություն է ծավալել ամենատարբեր ոլորտներում, սկսած

թարգմանություններից մինչև՝ արձակներ, գրական, հասարակական և ֆաղափական գործունեություն:

Այսպիսով նրա անձը հետաքրքիր է ոչ միայն որպես գրող, այլ՝ որպես հասարակական գործիչ:

բ) Գրական գործունեությանը զուգնթաց վաղ

երիտասարդական տարիներից զբաղվել է նաև ֆաղափական գործունեությամբ: 1895-ին վերադառնալով Լայպցիգից՝ ընդգրկվել է նորաստեղծ ՀՀԴ կուսակցության

Ալեքսանդրապոլի կոմիտեի մեջ, մասնակցել

Ալեքսանդրապոլից Արևմտյան Հայաստան ուղարկվող

զինյալ խմբերի ստեղծմանը, գեներ և դրամական միջոցների

հայթհայթման գործին: 1896-ին ձերբակալվել է և մեկ

տարի արգելափակվել Երևանի բերդում: Բանտից դուր

գալուց հետո սպազրել է իր բանաստեղծությունների

առաջին ժողովածուն, որը կոչվում է «Երգեր և վերբեր»

(1897), սակայն շուտով կրկին ձերբակալվել է և, որպես

ցարական միապետության դեմ պայքարող «Ընդհատակյա

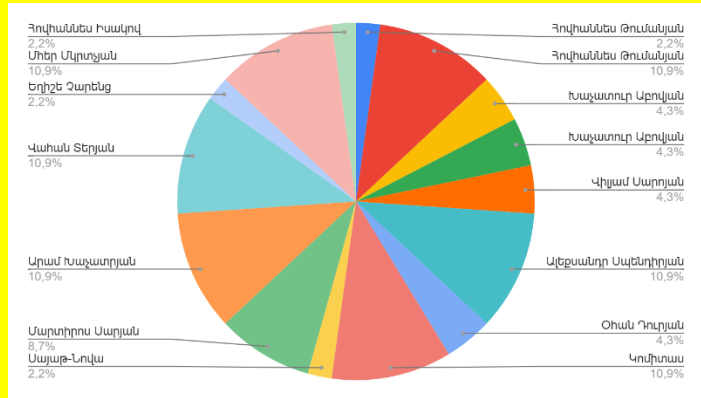
	<p>հեղափոխական կազմակերպությունների» անդամ, աֆսարվել Օդեսա:</p> <p>Արդյունքներն ամփոփել ենք ըստ անհատական և խմբային ցուցանիշների, հարցաթերթիկի միջոցով:</p>

Եզրակացություններ, առաջարկություններ

<p>Վերհանված արդյունքներ, եզրակացություններ, պատասխան հետազոտական հարցին</p>	<p>Հուշ-արձան: Բառն ինքնին հուշում է, թե ինչի համար են ստեղծվում: Նույնիսկ մեծ իրադարձություններին ու հայտնի մարդկանց սպառնում է մոռացություն: Դրա համար են հուշարձանները: Ի վերջո հուշարձանը մարդկանց հիշատակը և իրադարձությունները հավերժացնող արվեստի ստեղծագործություն է, անկախ տիպից, հուշարձանի անհրաժեշտ հատկանիշը շրջապատող տարածությունը գեղարվեստորեն կազմակերպելն: Տարբեր ազգեր մարդկությանը նվիրել են բառեր, որոնք չեն թարգմանվում ֆանի որ հասկանալի են ինքնին և նկարագրում են տվյալ ազգի կենսագրությունը:</p> <p>Հուշարձանների նաև հուշում են հրապարակների, պողոտաների, փողոցների, դպրոցների անունները:</p>
--	--

Կատարած հետազոտություն:

Հետազոտության արդյունքում ստացած տվյալների հիման վրա պարզ դարձավ, որ հուշարձանների առկայությունը մեծապես նպաստում է միջին դպրոցի սոցյալոգների հանաչողական գիտելիքների զարգացմանը:

Ավետիք Իսահակյանը, Հովհաննես Թումանյանը և Կոմիտասը մեր պատմության էջերում մնացել են ոչ միայն տաղանդաւատ գրողներ, այլև որպես ազգանվեր ու համարձակ գործիչներ ու շատ այլ գրողների «կնիքախայեր»:

Լինելով «մեծություն» արժանանում ես հուշարձանի:

Այլ տեղեկատվություն

 Презентация без названия.pptx

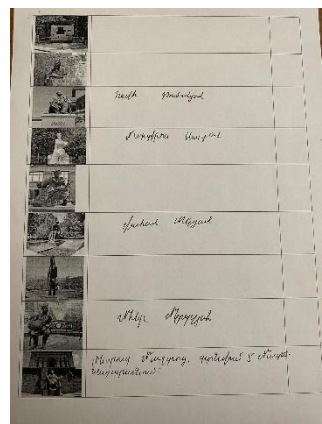
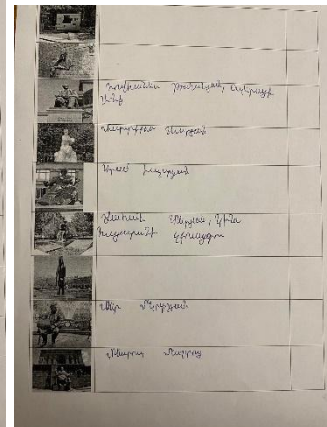
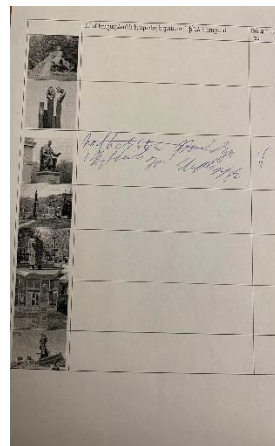
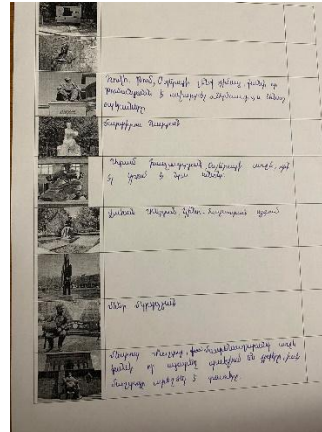
Օգտագործված գրականությունից ցանկ

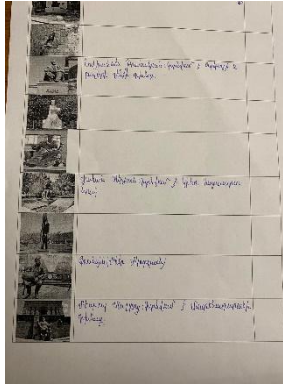
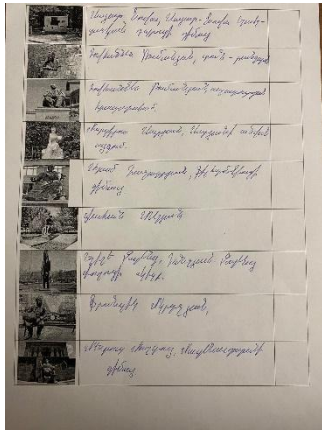
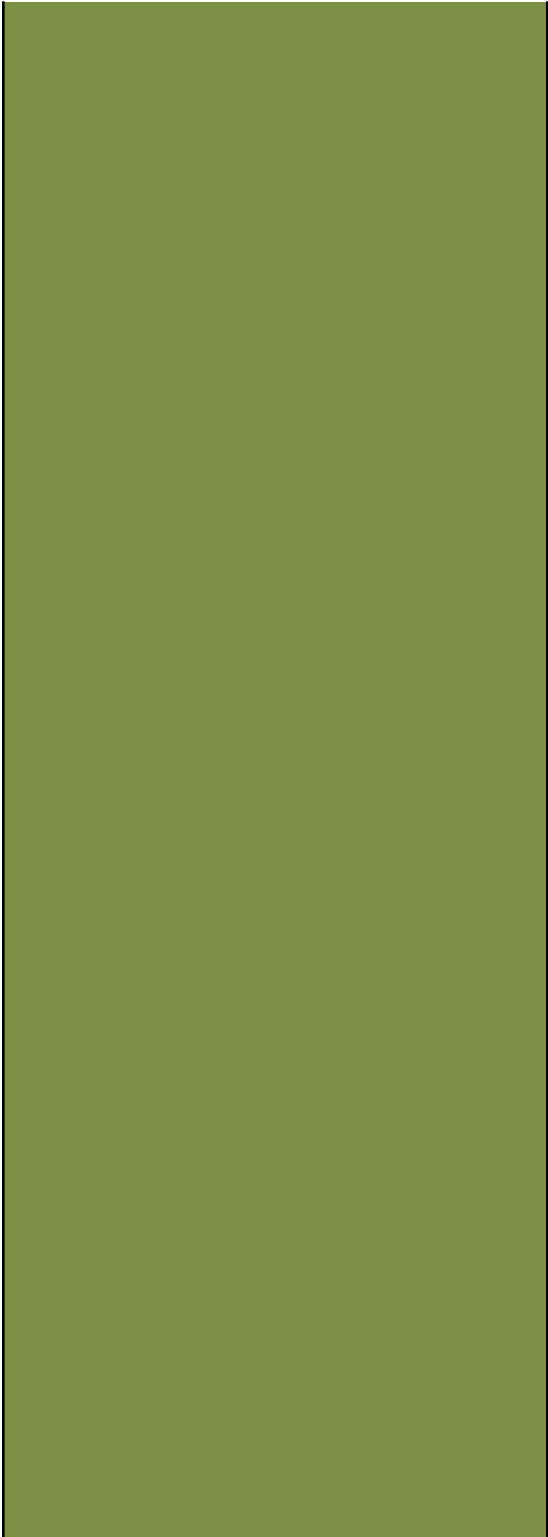
1. <https://komitasmuseum.am/about-komitas/%d5%a3%d5%b8%d6%80%d5%ae%d5%b8%d6%82%d5%b6%d5%a5%d5%b8%d6%82%d5%a9%d5%b5%d5%a1%d5%b6-%d5%b8%d5%ac%d5%b8%d6%80%d5%bf%d5%b6%d5%a5%d6%80/>
2. https://hy.wikipedia.org/wiki/%D4%B1%D5%BE%D5%A5%D5%BF%D5%AB%D6%84_%D4%BB%D5%BD%D5%A1%D5%B0%D5%A1%D5%AF%D5%B5%D5%A1%D5%B6
3. https://hy.wikipedia.org/wiki/%D5%80%D5%B8%D5%BE%D5%B0%D5%A1%D5%B6%D5%B6%D5%A5%D5%BD_%D4%B9%D5%B8%D6%82%D5%B4%D5%A1%D5%B6%D5%B5%D5%A1%D5%B6

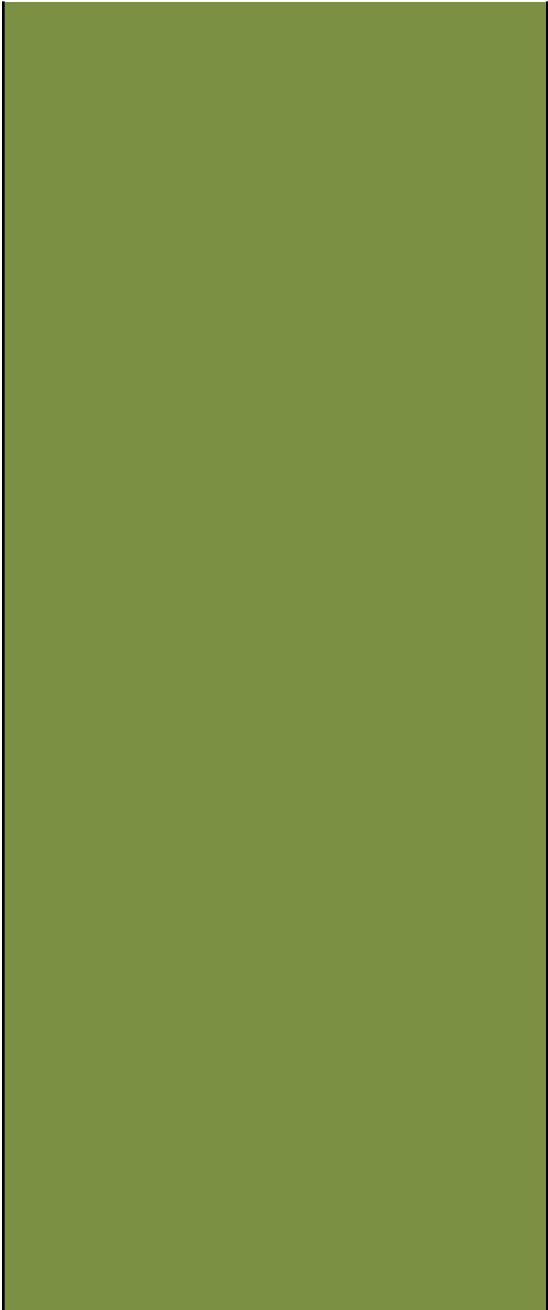
Հավելվածներ

Հապետվորչան կցված նյութեր

- Հետազոտության գործիքներ (հարցաթերթիկներ կամ այլ)
- Նկարներ
- Արդյունքներ

Հնորհակալութիւնս . . .

